

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 2 юни 2022 г.
(OR. fr)

9784/22

JAI 791
COPEN 223
JUSTCIV 82
COJUR 19
IPCR 61
RELEX 725

БЕЛЕЖКА

От: Председателството

До: Съвета

№ предх. док.: 9375/22

Относно: Действия в съдебната област в отговор на положението в Украйна
- Документ за обсъждане

Приложено се изпраща на делегациите изготвен от председателството документ за обсъждане с оглед на заседанието на Съвета (Правосъдие и вътрешни работи) на 9 юни 2022 г.

Документ за обсъждане

Действия в съдебната област в отговор на положението в Украйна

От началото на водената от Руската федерация агресивна война срещу Украйна Европейският съюз се мобилизира изцяло, за да отговори по начин, съизмерим със сериозността на тези обстоятелства.

Още на 24 февруари 2022 г. Европейският съвет осъди най-категорично тази агресия и призова за бързи и конкретни ответни действия¹. На основание член 29 от ДЕС и член 215 от ДФЕС бяха приети няколко пакета секторни и индивидуални ограничителни мерки, насочени по-специално към замразяване на активите на руски и беларуски граждани.

В областта на правосъдието като основно предизвикателство се очерта борбата с безнаказаността, по-конкретно във връзка с честите твърдения за извършени на украинска територия военни престъпления и престъпления срещу човечеството. На заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи от 4 март 2022 г. министрите на правосъдието изразиха своята загриженост и солидарност с украинския народ и постигнаха съгласие по следното²:

- с оглед на сериозността на действията на Русия е оправдано да не се разглеждат искания от Русия и Беларус за сътрудничество по наказателноправни въпроси, като се запазва правото на преценка за всеки отделен случай;
- значението на засилването на борбата с безнаказаността за извършени в този контекст евентуални военни престъпления и престъпления срещу човечеството, като се подкрепя разследването, започнато от Международния наказателен съд (МНС), и се подчертава значението на координиращата роля на Евроюст; и
- необходимостта да се осигури ефективността на ограничителните мерки срещу руски и беларуски физически и юридически лица.

---

¹ [Заклучения на Европейския съвет от 24 февруари 2022 г.](#)

² [Съобщение за медиите на Съвета по правосъдие и вътрешни работи от 4 март 2022 г.](#)

В отговор на редовно правените искания в този смисъл, включително на заседанието на Координационния комитет в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси (CATS) от 5 май 2022 г., френското председателство на Съвета, в тясно сътрудничество с Комисията и Европейската служба за външна дейност, положи усилия да координира възможно най-ефективно действията на държавите членки, по-специално чрез осигуряване на безпрепятствен обмен на информация относно съдебните аспекти, свързани с положението в Украйна³, и условията за финансова и оперативна подкрепа за МНС. Бяха положени и значителни усилия за координиране на оперативната подкрепа за украинските съдебни органи, включително чрез изпращането на експерти в Украйна в рамките на разследванията, започнали под ръководството на украинските съдебни органи, и на разследването, започнато от прокурора на Международния наказателен съд.

Предприеха се и голям брой действия както от съдебните органи на национално равнище, така и от Съвета и Комисията на европейско равнище⁴:

- В няколко държави членки започнаха наказателни разследвания на предполагаеми престъпления въз основа на универсалната или на личната юрисдикция. На 25 март 2022 г. под егидата на Евроюст беше създаден съвместен екип за разследване между съдебните органи на Полша, Литва и Украйна. Целта на екипа е да улесни обмена на информация и на доказателства и да подпомогне наказателните разследвания на международни престъпления, извършени в Украйна. На 25 април 2022 г. службата на прокурора на МНС обяви участието си в екипа, а на 30 май 2022 г. това направиха и съдебните органи на Естония, Латвия и Словакия.
- Освен това Съветът измени мандата на консултативната мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна (EUAM Ukraine). Съгласно изменения си мандат EUAM Ukraine ще предоставя подкрепа и на украинските власти с цел улесняване на разследването и наказателното преследване на всички международни престъпления, извършени в рамките на непровокираната и неоправдана военна агресия на Русия срещу Украйна.

---

³ Вж. таблиците в документи WK 5667/22 и WK 5728/22, които се актуализират редовно.

⁴ В таблицата в документ WK 5731/22 е представен преглед на действията на равнището на Съюза.

- Ролята на Евроюст като координиращ орган между съдебните органи на държавите членки е от решаващо значение в този контекст, особено като се има предвид, че Евроюст е домакин на Мрежата по въпросите на геноцида и осигурява нейния секретариат, както и че е установил тесни връзки с Украйна чрез присъствието на украински прокурор за връзка. С оглед на това беше важно да се даде възможност на Евроюст да изпълнява изцяло тази важна координираща роля чрез съхраняване и анализ на доказателства в подкрепа на различните започнали разследвания. Например на 25 април 2022 г. Европейската комисия прие предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 по отношение на събирането, запазването и анализа в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления. С оглед на предизвикателствата и при пълно съгласуване с всички заинтересовани страни, включително Европейския парламент, председателството организира обсъжданията много бързо, за да позволи приемането на текста в много кратки срокове в рамките на извънредна процедура по спешност; по този начин регламентът⁵ беше публикуван на 31 май 2022 г. и влезе в сила на 1 юни 2022 г.
- Освен това Европейската комисия създаде работна група „Freeze and Seize“, която да осигури координираното и ефективно прилагане на ограничителните мерки срещу руски и беларуски лица и образувания, включително последващите съдебни действия. Понастоящем работната група е разделена на три работни подгрупи: първата група работи по ограничителните мерки за замразяване на активи, втората — по наказателните разследвания и конфискациите, и третата — по създаването на общ европейски фонд (наричан по-нататък „доверителен фонд“).

---

⁵ Регламент (ЕС) 2022/838 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 по отношение на запазването, анализа и съхранението в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления (ОВ L 148, 31.5.2022 г., стр. 1—5).

В този контекст въпросът за ефективността на наложените ограничителни мерки се поставя по-специално с оглед на евентуалното заобикаляне на тези мерки. На 25 май 2022 г. Комисията прие пакет, съдържащ предложение за директива за укрепване на европейския арсенал за замразяване и конфискация на активи от престъпна дейност, предложение за разширяване на списъка на „европрестъпленията“, предвидени в член 83 от ДФЕС, за да се включат нарушенията на ограничителните мерки на Съюза, и препоръка, съдържаща първите елементи на евентуална бъдеща директива в областта на материалното наказателно право в тази област.

На 30 и 31 май Европейският съвет приветства „усилията, положени от държавите членки да предвидят в националното си право подходящи мерки за конфискация, и призовава Съвета да разгледа бързо неотдавнашното предложение на Комисията за наказателноправни мерки в случай на нарушаване на санкциите на ЕС“. Европейският съвет също така подкрепи „активното проучване на допълнителни възможности, в съответствие с правото на ЕС и международното право, включително възможности за използване на замразени руски активи в подкрепа на възстановяването на Украйна“⁶.

- Положението в Украйна поставя допълнителни въпроси, свързани с приема на децата. Защитата на разселените малолетни и непълнолетни лица, по-специално на отделените от семействата им, от рисковете от незаконно осиновяване, отвличане или експлоатация, изисква ефективна правна рамка за предоставяне на грижи, която да е подсилена от съществуващото европейско и международно съдебно сътрудничество и да гарантира правата на децата. Координираният и хармонизиран отговор от страна на държавите членки е от съществено значение, за да се гарантира еднакво равнище на защита в европейското съдебно пространство. За тази цел започнаха обсъждания в работна група „Интегрирани договорености за реакция на политическо равнище при кризи“, Работната група по гражданскоправни въпроси (общи въпроси) и Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, по-специално във връзка с предложението, изпратено от Украйна до 20 държави членки за подписване на меморандум за сътрудничество. Проектът включва по-специално предложения относно грижите за украинските малолетни и непълнолетни лица, тяхната временна закрила, социалната им закрила и връщането им след приключването на конфликта, част от които попадат в изключителната външна компетентност на Съюза.

---

⁶ [Заклучения на Европейския съвет от 30—31 май 2022 г.](#)

В този контекст председателството счита, че следва да се предвиди политически отговор на равнището на Съюза, в допълнение към националните ответни действия, които биха могли да се основават на вече предложените от Комисията насоки.

Във връзка с посоченото по-горе Съветът се приканва да отговори на следните въпроси:

- 1. Идентифицирате ли други мерки за координация, различни от прилаганите от председателството, Комисията и Европейската служба за външна дейност, които следва да бъдат предприети, за да се осигури предприемането на по-ефективни действия в съдебната област в отговор на настоящото положение в Украйна? По-специално, потвърждавате ли, че председателството, в сътрудничество с Комисията, следва да обмисли политически отговор на равнището на Съюза на проекта за меморандум за сътрудничество относно защитата на разселените малолетни и непълнолетни лица?*
- 2. На 25 май 2022 г. Европейската комисия предложи списъкът на областите на престъпност, предвидени в член 83 от ДФЕС, да бъде разширен, за да се включат нарушенията на ограничителните мерки на ЕС; като се има предвид извънредната ситуация и необходимостта да се гарантира ефективността на наложените от Съюза санкции, смятате ли, че е необходимо разширяване на списъка в член 83 от ДФЕС и хармонизиране на престъпленията и наказателните санкции?*